

Utgiftsområde 27

Avgiften till Europeiska unionen

Utgiftsområde 27 – Avgiften till Europeiska unionen

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.....	5
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	5
2.2	Utgiftsutveckling.....	5
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	7
2.4	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	7
2.5	Resultatredovisning.....	8
2.6	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	10
2.7	Politikens inriktning	11
2.8	Budgetförslag.....	12
2.8.1	1:1 Avgiften till Europeiska unionen.....	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2023 (avsnitt 2.8.1).
2. Riksdagen anvisar anslaget för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Avgiften till Europeiska unionen	45 869 852
Summa anslag inom utgiftsområdet	45 869 852

2 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Efter ett val som inneburit ett regeringsskifte ska budgetpropositionen överlämnas till riksdagen inom tre veckor efter det att en ny regering har tillträtt. Denna budgetproposition omfattar, trots den korta tid som stått till förfogande, många viktiga reformer. Det har dock inte varit möjligt för regeringen att föreslå nya mål för utgiftsområden eller ge den redovisning av resultat som enligt budgetlagen (2011:203) ska ingå i budgetpropositionen ett innehåll som fullt ut återspeglar regeringens politik.

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgifterna inom utgiftsområdet utgörs av Sveriges betalningar till Europeiska kommissionen för att finansiera EU-budgeten. Europeiska unionens allmänna budget beslutas årligen inom en flerårig budgetram. Den aktuella ramen omfattar perioden 2021–2027. EU-budgetens årliga utgifter och inkomster ska vara lika stora. EU-budgeten finansieras huvudsakligen genom avgifter från medlemsstaterna, vilket innebär att budgetens utgiftsnivå styr utvecklingen för utgiftsområdet.

Avgifterna som medlemsstaterna betalar in till kommissionen benämns Europeiska unionens egna medel och regleras i rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 av den 14 december 2020 om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom, det s.k. egna medelsbeslutet.

I det nuvarande systemet för egna medel finns det fyra typer av egna medel: traditionella egna medel (tulluppbörd), en mervärdesskattebaserad avgift, en avgift baserad på icke materialåtervunnen plast och en avgift baserad på medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI). De fyra olika typerna av egna medel utgör i sin tur de fyra olika avgiftskomponenter som tillsammans utgör respektive medlemsstats avgift till EU. De myndigheter som ansvarar för beräkning och inbetalning av Sveriges olika delposter (avgiftskomponenter) är Kammarkollegiet (den BNI-baserade avgiften), Naturvårdsverket (den plastbaserade avgiften), Skatteverket (den mervärdesskattebaserade avgiften) och Tullverket (tulluppbörden). Dessa myndigheter ska tillhandahålla medel för att betala EU-avgiften på ett konto hos Riksgäldskontoret.

I det nuvarande systemet för egna medel finns bestämmelser och begränsningsregler som gör att Sveriges avgift skiljer sig från de flesta andra medlemsstaters. Sverige har exempelvis en reduktion på den BNI-baserade avgiftskomponenten. Sveriges netto-reduktion beräknas under perioden 2021–2027 uppgå till 777 miljoner euro per år i 2018 års priser. Även Danmark, Nederländerna, Tyskland och Österrike har reduktioner på sina respektive BNI-baserade avgiftskomponenter.

2.2 Utgiftsutveckling

I tabell 2.1 redovisas utgiftsutvecklingen för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen. EU-avgiften har ökat från ca 34 960 miljoner kronor 2018 till ca 52 262 miljoner kronor 2021. Det beror delvis på att EU:s utgifter har ökat med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19, och därmed behöver finansieras med högre avgifter från medlemsstaterna. Den högre svenska avgiften beror också på att Sveriges ekonomi har klarat sig bättre under pandemin och återhämtat sig snabbare än många andra medlemsstaters. Detta har, i kombination med att Storbritannien lämnade EU, i

sin tur gjort att Sveriges andel av EU:s totala BNI har ökat. Därmed har även Sveriges BNI-baserade avgift ökat. Detta beskrivs närmare i skrivelserna Årsredovisning för staten 2020 (skr. 2020/21:101 s. 158 och 159) och Årsredovisning för staten 2021 (skr. 2021/22:101 s. 162–164). I takt med att övriga medlemsstaters ekonomier har börjat återhämta sig från den ekonomiska kris som uppstått till följd av pandemin har den svenska BNI-andelen börjat sjunka jämfört med tidigare prognoser. Som en följd av detta bedöms den svenska BNI-baserade avgiften bli lägre än vad som tidigare beräknats.

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2022 ¹	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	47 193	52 262	47 837	47 302	45 870	46 196	47 357
Totalt för utgiftsområde 27							
Avgiften till Europeiska unionen	47 193	52 262	47 837	47 302	45 870	46 196	47 357

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Skillnaden i utfall mellan 2020 och 2021 var ca 5 069 miljoner kronor (10,7 procent), och berodde främst på att den mervärdesskattebaserade avgiften blev ca 3 711 miljoner kronor högre 2021 än 2020. EU:s utgifter blev högre 2021 jämfört med 2020, vilket i huvudsak berodde på ökade kostnader för att motverka de negativa effekterna av pandemin. Ökningen av EU:s utgifter bidrog till att den svenska EU-avgiften blev högre för 2021 än för 2020. Utfallet för 2021 blev 7 224 miljoner kronor högre (16,0 procent högre) än det anslag som riksdagen ursprungligen hade anvisat i statens budget. Den BNI-baserade avgiftskomponenten ökade med ca 103 miljoner kronor mellan 2020 och 2021, medan den tullbaserade avgiften ökade med ca 228 miljoner kronor. Den tullbaserade avgiften ökade på grund av att den svenska importen från tredjeland ökade, vilket i sin tur ökade tullintäkterna. Den ökade importen förklaras bl.a. av att Storbritannien lämnade EU, vilket har inneburit att handel med Storbritannien fr.o.m. den 1 januari 2021 utgör handel med tredjeland. Ytterligare en faktor som bidrog till att öka avgiften mellan 2020 och 2021 var att det i enlighet med regelverket gjordes retroaktiva justeringar för de mervärdesskatte- och BNI-baserade avgifterna för samtliga medlemsstater.

I tabell 2.2 redovisas de faktorer som styr EU-avgiften under posten Övrigt. Prognosen för 2023 baseras på kommissionens förslag till EU:s årsbudget för 2023. Av tabell 2.3 framgår att hela EU-avgiften utgörs av transfereringar i form av utbetalningar från Sverige till kommissionen för att finansiera EU-budgeten.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2023–2025 för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	47 837	47 837	47 837
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
<i>varav BP23</i>			
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt	-1 967	-1 641	-480
Ny utgiftsram	45 870	46 196	47 357

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2023 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor

	2023
Transfereringar ¹	45 870
Summa utgiftsram	45 870

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2020 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

Det finns betydande risker för att Sveriges EU-avgift utvecklas på annat sätt än vad som förutses i prognosen. Sveriges avgift beror på storleken på EU:s faktiska utgifter och hur stor andel av EU:s utgifter som Sverige ska finansiera. Utgiftsprognosen försvåras också av att EU:s utgiftsnivå ofta justeras under det aktuella budgetåret genom antagandet av ändringsbudgetar. Därtill kan även tidpunkterna för antagandet och genomförandet av EU:s ändringsbudgetar påverka Sveriges avgift ett annat år än beslutsåret. Europeiska kommissionen har lagt fram ett förslag om att introducera tre nya avgiftskomponenter: en baserad på EU:s utsläpps-handelssystem (EU ETS), en baserad på en mekanism för justering av koldioxid-utsläpp vid EU:s yttre gräns och en baserad på medlemsstaternas intäkter från omfördelningen av beskattningsrätt avseende stora multinationella företags vinster. Införandet av de nya avgiftskomponenterna kan bl.a. minska BNI-avgiften.

Hur stor andel av EU-budgeten som finansieras av Sverige påverkas, som framgår av avsnitt 2.2, bl.a. av hur Sveriges BNI utvecklar sig jämfört med övriga medlemsstaters BNI. Dessutom påverkas samtliga medlemsstaters EU-avgift av storleken på EU:s faktiska inkomster från den mervärdesskattebaserade avgiften, tulluppbörden och från avgiften baserad på mängden icke materialåtervunnen plast. EU-avgiften för samtliga medlemsstater påverkas därmed av den ekonomiska utvecklingen i varje enskild medlemsstat. Initialt baseras Sveriges och andra medlemsstaters EU-avgift på prognoser för den ekonomiska utvecklingen. Beroende på hur väl de initiala prognoserna överensstämmer med utfallet, kan resultatet av tillämpningen av de gemensamma reglerna komma att avvika och respektive medlemsstats avgift behöva justeras.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för den svenska budgetpolitiken i EU är att prioritera gemensamma utmaningar som mer effektivt hanteras på EU-nivå än av de enskilda länderna vart för sig, exempelvis miljö och klimat, forskning, migration, säkerhet och att utveckla den inre marknaden. Målet innebär att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, där utgifter med ett tydligt europeiskt mervärde prioriteras. Målet innebär även att Sverige ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

2.4 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Regeringen uppnår målet för utgiftsområdet främst genom att förhandla om den fleråriga budgetramen, årsbudgeten och ändringsbudgetarna i Europeiska unionens råd samt genom rådets förhandlingar med Europaparlamentet. Förhandlingarna i rådet bedrivs främst i budgetkommittén. Regeringen granskar alltid kritiskt förslag till ändringsbudgetar och överföringar, samt verkar för goda marginaler till taken för åtaganden och betalningar, och för omprioriteringar inom fastställda ramar. Om förslagen inte bedöms vara förenliga med god budgetdisciplin, eller får betydande avgifts-

effekter utan att de uppnår något europeiskt mervärde, ställer sig regeringen kritisk till förslagen och agerar tillsammans med likasinnade länder för att försöka blockera dem. Målet för utgiftsområdet styr även regeringens bedömning av om kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet. Regeringen samråder kontinuerligt med riksdagens EU-nämnd i frågor som rör årsbudgeten och den fleråriga budgetramen.

Resultatuppföljningen för EU-budgeten sköts främst av Europeiska revisionsrätten och kommissionen. Sverige röstar i ansvarsfrihetsprövningen med resultatuppföljningen som grund.

2.5 Resultatredovisning

EU-budgeten för 2021

Årsbudgeten för 2021 var den första i budgetramen för perioden 2021–2027. Förhandlingarna om en ny flerårig budgetram avslutades under slutet av 2020 och ledde till en total utgiftsnivå för perioden 2021–2027 om 1 074,3 miljarder euro i åtaganden i 2018 års priser (1 114 miljarder euro inklusive specialinstrument utanför budgetramens tak). Överenskommelsen om den fleråriga budgetramen omfattar även ett återhämtningsinstrument som ligger utanför taket för den fleråriga budgetramen. Under perioden 2021–2023 tillförs 750 miljarder euro i 2018 års priser från återhämtningsinstrumentet för att motverka de negativa ekonomiska effekterna av spridningen av covid-19.

Utgifterna på EU-budgeten delas in i betalningsbemyndiganden (betalningar) och åtagandebemyndiganden (åtaganden). Betalningar motsvarar faktiska utgifter under ett budgetår, medan åtaganden som görs i EU-budgeten kan leda till betalningar såväl det aktuella budgetåret som kommande år.

I den ursprungliga antagna budgeten för 2021 uppgick de beräknade åtagandena till 164,3 miljarder euro och betalningsanslagen till 166,1 miljarder euro. Den antagna budgeten reviderades därefter genom sex ändringsbudgetar. Åtagandena uppgick till 166,8 miljarder euro med beaktande av de antagna ändringsbudgetarna. Betalningsanslagen ökade sammantaget till 168 miljarder euro.

Liksom 2020 fanns också under 2021 en betydande vilja inom EU att använda EU-budgeten för att stötta medlemsstaternas ekonomier mot de negativa effekterna av spridningen av covid-19, vilket även återspeglades i några av ändringsbudgetarna som antogs under 2021. Den första ändringsbudgeten syftade i huvudsak till att finansiera åtgärder för att motverka spridningen av covid-19 och ökade åtagandena med 260,7 miljoner euro och betalningarna med 252,6 miljoner euro. Detta ökade i sin tur Sveriges avgift med ca 418 miljoner kronor jämfört med den ursprungligen antagna årsbudgeten för 2021. Den andra ändringsbudgeten justerade inkomsterna i budgeten genom att överföra 2020 års budgetöverskott på 1,8 miljarder euro till årsbudgeten för 2021. Detta minskade Sveriges EU-avgift för 2021 med ca 208 miljoner kronor jämfört med den antagna årsbudgeten för 2021, och gjordes i enlighet med artikel 18.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002. Den tredje ändringsbudgeten tillförde 1,7 miljarder euro i både åtaganden och betalningar, i form av förfinansiering av brexitjusteringsreserven. Detta ökade Sveriges avgift med 662 miljoner kronor jämfört med den antagna årsbudgeten för 2021. I den fjärde ändringsbudgeten justerades inkomsterna för antagandet av den nya versionen av rådets beslut om unionens egna medel den 1 juni 2021, vilket ska tillämpas retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 2021. Beslutet innefattade bl.a. en ny avgiftskomponent i EU-avgiften baserad på icke materialåtervunnen plast samt ändringar i reduktionen av BNI-avgiften för Sverige,

Danmark, Nederländerna, Tyskland och Österrike och påverkade avgiftsuttaget fr.o.m. den 1 januari 2021. Utöver att introducera den plastbaserade avgiftskomponenten och nya reduktioner innebar den fjärde ändringsbudgeten en teknisk justering av inkomsterna efter de senaste prognoserna för BNI:n, tulluppbörden och mervärdesskatteuppbörden. Den fjärde ändringsbudgeten ökade Sveriges avgift med 373 miljoner kronor jämfört med den antagna årsbudgeten för 2021. Den femte ändringsbudgeten tillförde 149,6 miljoner euro i åtaganden för att finansiera flykting-mottagandet från Syrien i bl.a. Jordanien, Libanon och Turkiet. Den sjätte och sista ändringsbudgeten för 2021 tillförde 473,5 miljoner euro i åtaganden för att i huvudsak finansiera vaccinering mot covid-19 i länder utanför EU samt nödsatser i Afghanistan och Haiti. Varken den femte eller sjätte ändringsbudgeten hade någon effekt på Sveriges avgift jämfört med den antagna årsbudgeten för 2021. Sammantaget omfattade de antagna ändringsbudgetarna åtaganden om totalt ca 2,6 miljarder euro och betalningar om ca 2 miljarder euro. Utöver ändringsbudgetarna tillfördes 319,2 miljoner euro från EU:s solidaritetsfond i stöd till Kroatien med anledning av de jordbävningar som drabbade landet i slutet av 2020 och i början av 2021. Solidaritets-fonden har funnits sedan 2002 och ska möjliggöra snabbt stöd vid katastrofer som har en betydande negativ ekonomisk effekt, bl.a. naturkatastrofer. Stödet är tillgängligt för både medlemsstater och länder som förhandlar om anslutning till EU.

I tabell 2.4 beskrivs effekten av ändringar i EU-budgeten på Sveriges avgift till EU under 2021 och 2022.

Tabell 2.4 Avgiftseffekter 2021 och 2022 av ändringar i EU-budgeten 2021

Miljoner kronor

Ändring i EU-budgeten	Effekt på Sveriges avgift till EU under 2021	År ändringarna får effekt på utgiftsområdet
1	418	2021
2	-203	2021
3	662	2021
4	373	2021
5	0	2022
6	0	2022

Källa: Egna beräkningar där antagna förslag till ändringar i EU-budgeten jämförts med EU-budgeten exklusive föreslagna ändringar (Ändringsskrivelse nr 1 till förslaget till den allmänna budgeten för 2021, COM (2020) 748 final).

Sveriges avgift till EU 2021

Utfallet för den svenska EU-avgiften 2021 blev 52 262 miljoner kronor (se tabell 2.5), vilket var högre än de medel som anvisades i statens budget. En mer utförlig redogörelse för utfallet finns i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten 2021 (skr. 2021/22:101 s. 162).

Tabell 2.5 Anslagna medel och utfall för 2021

Miljoner kronor

	Anslag	Ändring i EU-budgeten	Anslagskredit	Utfall
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	45 037	8 813	-1 588	52 262
Totalt utgiftsområde 27	45 037			52 262

Källa: Årsredovisning för staten 2021.

EU-budgeten för 2022

EU:s årsbudget för 2022 antogs av Europaparlamentet den 24 november 2021 och är den andra i budgetramen för perioden 2021–2027.

Den antagna EU-budgeten (exklusive ändringsbudgetar) för 2022 uppgick till sammanlagt 169,5 miljarder euro i åtaganden och 170,6 miljarder euro i betalningsanslag. Detta motsvarar en ökning avseende åtaganden med 1,6 procent jämfört med 2021 års budget (inklusive ändringsbudgetar i EU-budgeten) och en ökning avseende betalningsanslag med 1,5 procent jämfört med 2021 års budget (inklusive ändringsbudgetar i EU-budgeten). Att betalningarna ökat jämfört med 2021 kan bl.a. förklaras av att den nuvarande programperioden (2021–2027) har kommit i gång, och att de olika programmen därmed har börjat genomföras. Starten av programmen i den nuvarande programperioden sker parallellt med att de redan pågående programmen från föregående programperiod 2014–2020 fortsatt genomförs. Sammantaget innebär detta en högre genomförandegrad av båda periodernas program och därmed att betalningarna ökar. Att betalningarna överstiger åtagandena kan bl.a. förklaras med eftersläpande betalningar från den tidigare programperioden 2014–2020. Ökningen av åtaganden för 2022 jämfört med 2021 beror bl.a. på att takten i genomförandet av programmen i den nuvarande perioden har ökat jämfört med föregående år, samtidigt som det fortfarande finns medel kvar att använda från programperioden 2014–2020.

2.6 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

I arbetet med EU:s årsbudget är det fortsatt av stor vikt att respektera de finansiella ramarna i den fleråriga budgetramen och verka för realistiska prognoser så att överbudgetering undviks. Regeringen bedriver tillsammans med andra budgetrestriktiva medlemsstater löpande påverkansarbete för att säkerställa god budgetering.

För 2022 ökade betalningsåtagandena i EU-budgeten med 2,68 miljarder euro jämfört med 2021 års EU-budget (inklusive ändringar i EU-budgeten), vilket inte fullt ut är förenligt med regeringens budgetrestriktiva linje. EU:s årsbudget består av sju olika utgiftsområden som benämns budgetrubriker. Varje budgetrubrik innehåller sedan underrubriker, som i sin tur innehåller olika program. Den budgetrubrik där åtagandena ökade mest under 2022 jämfört med 2021 var rubrik 2 Sammanhållning, resiliens och värden som ökade med 2,94 miljarder euro. Även rubrik 1 Inre marknaden, innovation och digitalisering, rubrik 4 Migration och gränsförvaltning och rubrik 6: Grannskapet och omvärlden stod för betydande delar av de ökade betalningsåtagandena. Samtidigt minskade åtagandena under rubrik 3 Naturresurser och miljö med 2,34 miljarder euro. Betalningsanslagen ökade med 2,59 miljarder euro för 2022 jämfört med 2021, vilket bl.a. kan härledas från tidigare ingångna åtaganden som leder till betalningar under senare år. Den generellt långsamma genomförandetakten gör att det i regel dröjer innan delar av EU-budgetens åtaganden omsätts till betalningar vilket gör att betalningarna tenderar att vara koncentrerade till sent i program-perioden. Betalningarna under 2022 härrör dels från åtaganden gjorda under programperioden 2014–2020 som ännu inte har lett till betalningar, dels från nya åtaganden som leder till betalningar som görs inom ramen för den innevarande programperioden, 2021–2027.

Regeringen har aktivt verkat för omprioriteringar inom den antagna budgeten och drivit en utgiftsrestriktiv hållning. Sverige röstade 2021 nej en gång och lade ner sin röst en gång i budgetrelaterade frågor. Sverige röstade nej till förslaget till förordning om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter, då den svenska restriktiva linjen i hur förslaget skulle utformas inte hade hörsammats. Sverige lade ner sin röst gällande frågan att bevilja ansvarsfrihet till kommissionen för genomförandet av 2019 års budget mot bakgrund av den bedömning som Europeiska revisionsrätten gjort avseende bl.a. en alltför hög felprocent i kommissionens verksamhet när det gäller ersättningsbaserade utgifter och felaktiga utbetalningar. I båda fallen antog emellertid Europeiska unionens råd förslagen med kvalificerad majoritet. Under 2021 röstade regeringen ja till ett antal utgiftsdrivande ändringsbudgetar för att finansiera

insatser och åtgärder med anledning av spridningen av covid-19. Ändringarna av EU-budgeten bedömdes vara förenliga med målen för utgiftsområdet, eftersom ett gemensamt agerande på EU-nivå på vissa områden för att hantera krisen ansågs motiverat.

Sverige har verkat för mer resultatuppföljning av EU-budgeten inom ramen för utgiftsområdets mål om ett effektivt användande av offentliga medel. Regeringen bedömer att målet har uppfyllts genom att Europeiska revisionsrätten och kommissionen intensifierat sitt resultatuppföljningsarbete, vilket inte minst visat sig genom fler publicerade resultatrapporter. En mer utförlig redogörelse för hur regeringen resonerat inför omröstningar finns i skrivelsen Verksamheten i Europeiska unionen under 2021 (skr. 2021/22:115 bilaga 3).

Sammanfattningsvis bedöms resultaten inom området i huvudsak vara förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU.

2.7 Politikens inriktning

Sverige verkar för att det europeiska samarbetet ska möta aktuella utmaningar som unionen står inför. Sveriges grundläggande mål för EU-budgeten är, som tidigare redovisats, att återhållsamhet ska gälla för de gemensamma utgifterna, samt att EU-gemensamma utmaningar och ändamålsenliga program ska prioriteras, vilket ska möjliggöra för unionen att leva upp till ingångna åtaganden. Regeringen avser i enlighet med detta att verka för restriktivitet vid beredningen av kommande årsbudgetar. Effektivitet och kostnadskontroll kommer att prägla Sveriges inställning vid beredningar av EU:s årsbudget och löpande EU-budgetrelaterade frågor, för att program som ger ett europeiskt mervärde och rustar både EU och Sverige för framtiden ska kunna prioriteras. Vägledande för Sverige är vidare principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet, resultatinriktning, kostnadseffektivitet och en sund ekonomisk förvaltning.

Enligt den senaste prognosen beräknas avgiften till EU efter avdragen reduktion uppgå till ca 45 900 miljoner kronor 2023, ca 46 200 miljoner kronor 2024 och ca 47 400 miljoner kronor 2025. Sverige beräknas få en genomsnittlig reduktion av avgiften på ca 8 500–9 000 miljoner kronor per år 2021–2027.

Den 7 juni 2022 presenterade kommissionen sitt förslag till årsbudget för 2023, som blir den tredje i den fleråriga budgetramen för 2021–2027. Kommissionen har för 2023 föreslagit en åtagandevolymp på 185 600 miljoner euro (inklusive instrument utanför den fleråriga budgetramen), vilket skulle innebära en marginal om 450 miljoner euro i förhållande till åtagandetaket i enlighet med överenskommelsen om budgetramen för 2021–2027. Betalningsvolymen föreslås uppgå till 166 300 miljoner euro (inklusive instrument utanför den fleråriga budgetramen), vilket skulle ge en marginal om 5 500 miljoner euro i förhållande till betalningstaket. Till skillnad från årsbudgeten för 2022 är betalningstaken (som uppgår till 166 300 miljoner euro) lägre än åtagandetaken (som uppgår till 185 600 miljoner euro) i kommissionens förslag till årsbudget för 2023. Detta beror bl.a. på att stora eftersläpande betalningar från budgetramen för perioden 2014–2020 betalas ut under 2022.

Utöver den ordinarie budgetramen för 2022 föreslås dessutom 113 900 miljoner euro i åtaganden och 130 700 miljoner euro i betalningar inom ramen för EU:s återhämtningsinstrument Next Generation EU (NGEU). Medel inom NGEU är inte en del av den ordinarie EU-budgeten och årsbudgetförhandlingen. Inklusive NGEU omfattar kommissionens förslag för 2022 totalt 299 500 miljoner euro i åtaganden och 297 000 miljoner euro i betalningar.

Förhandlingarna om årsbudgeten för 2023 pågår. Nivåerna för betalningar och åtaganden kan komma att öka till följd av detta. En överenskommelse mellan Europeiska unionens råd och Europaparlamentet om budgeten för 2023 kommer sannolikt att nås i november eller december 2022. Rådets förslag innebär betalningsanslag om 165 700 miljoner euro och åtagandeanslag om 184 000 miljoner euro, vilket motsvarar en minskning med 600 miljoner euro respektive 1 600 miljoner euro jämfört med kommissionens förslag.

I enlighet med vad som ovan anförts är restriktivitet en grundläggande hållning för regeringen i den fortsatta behandlingen av budgetförslaget för 2023. Detta innebär bl.a. att betalningsanslagen bör läggas på rimliga nivåer, att ändamålsenliga och effektiva program som ger ett tydligt europeiskt mervärde ska prioriteras samt att tillräckliga marginaler upprätthålls mellan årsbudgeten och utgiftstaken.

2.8 Budgetförslag

2.8.1 1:1 Avgiften till Europeiska unionen

Tabell 2.6 Anslagsutveckling 1:1 Avgiften till Europeiska unionen

Tusental kronor

2021	Utfall	52 261 629	Anslagssparande	-930 293
2022	Anslag	47 836 848 ¹	Utgiftsprognos	47 302 353
2023	Förslag	45 869 852		
2024	Beräknat	46 196 334		
2025	Beräknat	47 356 553		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för betalning av Sveriges avgift till Europeiska unionens allmänna budget. Anslaget får även användas för eventuella krav från Europeiska kommissionen på dröjsmålsränta på grund av försenade inbetalningar av egna medel.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.7 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:1 Avgiften till Europeiska unionen

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	47 836 848	47 836 848	47 836 848
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Makroekonomisk utveckling			
Volymer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	-1 966 996	-1 640 514	-480 295
Förslag/beräknat anslag	45 869 852	46 196 334	47 356 553

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Sveriges avgift till EU-budgeten beräknas för 2023 uppgå till 45 869 852 000 kronor. EU-avgiftens avgiftskomponenters prognostiserade förändring mellan år redovisas under posten övrigt i tabell 2.7. Inkomster från den gemensamma tulltaxan utgör, som framgår av avsnitt 2.1, ett av EU:s egna medel och betalas in efter faktisk uppbörd.

Medlemsstaterna får behålla 25 procent av tulluppbörden. Beloppen i tabell 2.6 avser inbetalningarna till Europeiska kommissionen efter avdrag för administrativa kostnader. Tulluppbörden redovisas under inkomsttitel 1511 *Tullmedel*. Regeringen beräknar att tullavgiften för 2023 kommer att uppgå till 7 018 miljoner kronor. Den mervärdesskattebaserade avgiftskomponenten beräknas som andel av medlemsstaternas mervärdesskattebas. Sveriges mervärdesskattebaserade avgift beräknas 2023 uppgå till 7 357 miljoner kronor. Avgiftskomponenten baserad på icke material-återvunnen plast beräknas 2023 uppgå till 1 011 miljoner kronor. Inklusivt den svenska reduktionen (se avsnitt 2.1) beräknas Sveriges BNI-baserade avgift under 2023 uppgå till 30 483 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att 45 869 852 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 46 196 334 000 kronor respektive 47 356 553 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2023.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaternas avgifter används för att finansiera EU-budgetens betalningar under innevarande år. De åtaganden som staten ingår på området avser EU-budgetens åtagandebemyndiganden för innevarande år, vilka kan resultera i betalningar både innevarande och kommande år. I kommissionens budgetförslag föreslås att åtagandebemyndiganden om 185 600 miljoner euro ska ställas till förfogande för 2023. I enlighet med beslutet om unionens egna medel beräknas Sverige under 2023 betala in ca 2,8 procent av medlemsstaternas totala inbetalda avgifter till EU för att finansiera årsbudgeten. Utöver medlemsstaternas inbetalda avgifter har EU även andra intäktskällor, men de är små i jämförelse med medlemsstaternas avgift. Av den anledningen kan huvuddelen av 2023 års budgets åtagandebemyndiganden på 185 600 miljoner euro antas finansieras av medlemsstaterna, varav ca 2,8 procent kommer att finansieras av Sverige. Förhandlingar om EU:s årsbudget för 2023 pågår emellertid fortfarande och ett slutligt budget-förslag kommer att presenteras först i slutet av 2022.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2023.